

Nordjyllands Amtsråd
Amtsgården
Niels Bohrs Vej 30
Postboks 8300
9220 Aalborg Øst

15 JULI 1998

(2. se bagest)

Dato: 15 JULI 1998
Kontor: 4. kommunekontor
J. nr.: 1997/1308/080-1
Sagsbeh.: chh
Fil-navn: Ved.\Ved.\Kom. hverv6

I brev af 1. juli 1997 til Nordjyllands Amtsråd har Indenrigsministeriet bl.a. udtalt, at amtsrådet ikke lovligt kan delegere sin kompetence til at udpege repræsentanter i bestyrelser, nævn m.v. til økonomiudvalget eller et af de stående udvalg. Ministeriet har endvidere udtalt, at de, der er valgt eller udpeget af udvalg m.v., ikke lovligt kan modtage diæter og tabt arbejdsfortjeneste m.v. af amtskommunens kasse, jf. § 16 a, stk. 1, jf. § 16, stk. 1, litra b. Derudover har ministeriet udtalt, at amtsrådet ikke kan delegere sin adgang til at afgøre, om et kursus må anses for at have betydning for varetagelsen af hvervet.

Nordjyllands Amtskommune har i brev af 15. september 1997, for så vidt angår spørgsmålet om amtsrådet kan delegere sin kompetence til at udpege sine repræsentanter i bestyrelser, nævn m.v., anført, at der ikke på det konstituerende møde kan foretages valg af medlemmer til udvalg m.v., hvis eksistens alene beror på kommunalbestyrelsens egen beslutning. På denne baggrund - og under henvisning til, at reglen i styrelseslovens § 25 kan fraviges ved enighed herom i kommunalbestyrelsen - tilkendegives det, at der efter Nordjyllands Amtskommunes umiddelbare opfattelse kan ske delegation af udpegningskompetencen for så vidt angår de udvalg, nævn m.v., hvor amtsrådets deltagelse beror på amtsrådets egen beslutning, forudsat at der er enighed herom i amtsrådet, og at reglerne om stedfortræderindkaldelse er iagttaget.

Nordjyllands Amtskommune har desuden, for så vidt angår spørgsmålet om amtsrådet kan træffe beslutning om vederlæggelse af ikke-amtsrådsmedlemmer, der af økonomiudvalget eller et stående udvalg er udpeget til et kommunalt hverv, bl.a. anført følgende:

"Indenrigsministeriet konkluderer under pkt. b., at de, der er valgt eller udpeget af udvalg m.v., ikke lovligt kan modtage diæter og tabt arbejdsfortjeneste m.v. af amtskommunens kasse.

Amtet går ud fra, at denne konklusion skal ses i sammenhæng med ministeriets forudsætning om, at de pågældende medlemmer er udpeget i henhold til en ulovlig delegation, og at selve udpegningskompetencen altså lider af en kompetencemangel.

Hvis ministeriet kan tilslutte sig det ovenfor anførte vedrørende mulighed for delegation af udpegningskompetence, når der er tale om hverv hvor amtsrådet kan lade sig repræsentere, må

konsekvensen være, at disse udvalgsmedlemmer m.v. også vil kunne oppebære vederlag, idet amtsrådet har taget stilling til at man ønsker repræsentation det givne sted. Repræsentanten skal således også kunne vederlægges for deltagelse i arbejdet.

Amtet er imidlertid enig med Indenrigsministeriet i, at man ikke kan delegere sin adgang til at træffe beslutning om vederlæggelse af ikke-amtsrådsmedlemmer til et udvalg. Det har man heller ikke gjort i Nordjyllands Amt, idet Amtsrådet har vedtaget vederlæggelsesregulativer både for Amtsrådets medlemmer og ikke-amtsrådsmedlemmer."

Nordjyllands Amtskommune har endelig bemærket, at det efter amtskommunens opfattelse er påtrængende, at der skabes et mere entydigt og administrerbart grundlag for vederlæggelsen af ikke-amtsrådsmedlemmer.

I den anledning skal Indenrigsministeriet udtale følgende, for så vidt angår spørgsmålet om amtsrådet kan delegere sin kompetence til at udpege sine repræsentanter i bestyrelser, nævnt m.v.:

Den kommunale styrelseslovs § 17, stk. 2 og 3, har følgende ordlyd:

"Stk.2. Kommunalbestyrelsen vælger medlemmer af de udvalg, kommissioner, bestyrelser og lignende, hvori kommunalbestyrelsen eller kommunen i henhold til andre bestemmelser skal være repræsenteret.

Stk.3. Valg af medlemmer til de i stk. 1 og 2 nævnte udvalg m.v. finder sted umiddelbart efter valg af kommunalbestyrelsens formand og næstformand (næstformænd). Valgene har virkning for kommunalbestyrelsens funktionsperiode."

§ 25, stk.1, i styrelsesloven har følgende ordlyd:

"Kommunalbestyrelsens valg af to eller flere medlemmer til udvalg, kommissioner, bestyrelser og lignende foretages ved et forholdstalsvalg for hvert udvalg m.v. for sig, jf. dog § 27, stk. 1."

Som det fremgår heraf, skal kommunalbestyrelsens valg af repræsentanter til et organ, hvis virksomhed beror på lov eller anden bindende retsforskrift, f.eks. en fællesskabsaftale, finde sted på det konstituerende møde. Derimod kan valg af medlemmer til udvalg m.v., der er nedsat af kommunalbestyrelsen selv, eller som den kan beslutte at trække sig ud af, ikke finde sted på det konstituerende møde, medmindre der er enighed herom i kommunalbestyrelsen. Valg af medlemmer til sådanne udvalg må derfor ske i et møde, hvor der er mulighed for at behandle forslag om de enkelte udvalgs ophævelse, ændrede sammensætning eller om, at kommunalbestyrelsen trækker sig ud af udvalget. Der kan herved henvises til Erik Harder, Dansk Kommunalforvaltning I, 5. udg., 1988, side 44.

Det forhold, at valg af medlemmer til udvalg m.v. ikke kan finde sted på det konstituerende møde, indebærer efter Indenrigsministeriets opfattelse ikke, at valget ikke ligeledes skal finde sted på et møde i kommunalbestyrelsen.

Uanset at der er en vidtgående adgang til at foretage delegation fra kommunalbestyrelsen til udvalg og administration, må det således antages, at der gælder et delegationsforbud med hensyn til valg af medlemmer til udvalg m.v., hvori kommunalbestyrelsen – med et kommunalbestyrelsesmedlem eller et ikke-kommunalbestyrelsesmedlem - skal være repræsenteret. Dette gælder såvel ved valg af et medlem ved flertalsvalg, jf. styrelseslovens § 24, stk.1, som ved valg af flere medlemmer ved forholdstalsvalg, jf. lovens § 25 og § 24, stk.3.

For så vidt angår Nordjyllands Amtskommunes henvisning til, at styrelseslovens § 25, stk.1, kan fraviges ved enighed herom i kommunalbestyrelsen, bemærkes, at denne fravigelse alene vedrører udpegningsmetoden og ikke udpegningskompetencen.

Det ovenfor anførte om kompetencen til at foretage valg af medlemmer til udvalg m.v., hvori kommunalbestyrelsen er repræsenteret, gælder også, når der i valgperiodens løb skal ske nyudpegning til et hverv. Det er således også i disse tilfælde kommunalbestyrelsen, der foretager valget, uanset om valget sker ved et flertalsvalg eller valget sker ved et forholdstalsvalg, hvor det tilkommer en bestemt gruppe inden for kommunalbestyrelsen at besætte den ledigblevne plads, jf. styrelseslovens § 28, stk.1.

Indenrigsministeriet er således fortsat af den opfattelse, at amtsrådet ikke lovligt kan delegere sin udpegningskompetence til økonomiudvalget eller et stående udvalg.

For så vidt angår spørgsmålet om amtsrådet kan træffe beslutning om vederlæggelse af ikke-amtsrådsmedlemmer, der af økonomiudvalget eller et stående udvalg er udpeget til et kommunalt hverv, skal Indenrigsministeriet udtale følgende:

Indenrigsministeriet lægger til grund, at baggrunden for, at Nordjyllands Amtskommune i brevet af 15. september 1997 har rejst spørgsmålet om amtsrådets adgang til at træffe beslutning om vederlæggelse af ikke-amtsrådsmedlemmer, der af økonomiudvalget eller et stående udvalg er udpeget til et kommunalt hverv, er, at Nordjyllands Amtskommune har forudsat, at amtsrådet kan delegere sin udpegningskompetence til økonomiudvalget eller et stående udvalg.

Indenrigsministeriet kan som det fremgår af ovenstående ikke tilslutte sig den retsopfattelse, der ligger til grund for Nordjyllands Amtskommunes forudsætning om adgang til delegation af udpegningskompetencen.

Indenrigsministeriet må derfor fastholde den retsopfattelse, der er kommet til udtryk i Indenrigsministeriets brev af 1. juli 1997.

Indenrigsministeriet skal på denne baggrund anmode om, at "Regulativ for vederlæggelse af ikke-amtsrådsmedlemmer" behandles i amtsrådet på ny, og at der i den forbindelse træffes beslutninger, som lovliggør vederlæggelsen af de pågældende, der er blevet udpeget til bestyrelser m.v.

Indenrigsministeriet skal udbede sig oplysning om, hvad Nordjyllands Amtsråd foretager i den anledning.

For så vidt angår Nordjyllands Amtskommunes bemærkning om, at delegationsforbudet med hensyn til afgørelsen om, hvorvidt et kursus må anses for at have betydning for varetagelsen af hvervet, af politikerne kan opfattes som en urimelig mistænkeliggørelse, skal det understreges, at Indenrigsministeriets brev af 1. juli 1997 til Nordjyllands Amtsråd alene er udtryk for gældende ret vedrørende vederlæggelse m.v. for varetagelsen af kommunale hverv.

Vedrørende spørgsmålet om forholdet mellem reglerne i henholdsvis den kommunale styrelseslov og særlovgivningen bemærkes, at styrelsesloven § 1, stk. 2, generelt fastslår, at lovens bestemmelser finder anvendelse på alle forhold i den kommunale styrelse, medmindre andet særligt er hjemlet i lovgivningen. I tvivlstilfælde gælder der en almindelig formodningsregel om, at særlovgivningens regler supplerer – og ikke fortrænger – styrelseslovens regler.

Der henvises til j.nr. 1-43-34-94.

Med venlig hilsen

Pernille Christensen

2. 1. kommunekontor

2. Not

Til orientering.

Der henvises til j.nr. 1997/1308/080-2.

Pernille Christensen